

Asia: VN/12531/2021

LAUSUNTOPYYNTÖ VAMMAISPALVELULAINSÄÄDÄNNÖN UUDISTUKSESTA

Lausunnonantajan tausta

1. Vastaaajan taustaorganisaatio

Työmarkkinajärjestö [Tehy ry]

Yleistä hallituksen esitysluonnoksesta

2. Ovatko esitysluonnoksen pykälät selkeitä?

Kyllä pääosin

Perustele tarvittaessa kantasi

-

3. Tukevatko pykälien perustelut hyvin lain soveltajaa?

Kyllä pääosin

Perustele tarvittaessa kantasi

Esitysluonnoksen pykälät ovat pääosin selkeitä, mutta osa lakipykäläistä on muotoiltu epätarkasti suhteessa perusteluihin tai päinvastoin. Tämä aiheuttaa tulkinnanvaraisuutta ja siten asiakkaiden yhdenvertaisuus heikkenee. Esimerkkinä lakiehdotukseen on kirjattu subjektiiviset oikeudet, mutta perusteluissa kirjattu ehdollisesti korvattavaksi ilmaisulla "hyvinvointialue voi tuottaa". Kohta tulee ilmaista: "hyvinvointialueiden on järjestettävä asiakkaiden tarvitsemat palvelut".

4. Vahvistaako esitys vammaisten henkilöiden yhdenvertaisuutta?

Kyllä pääosin

Perustele tarvittaessa kantasi

-

5. Lisääkö esitys vammaisten henkilöiden osallisuutta yhteiskunnassa?

Kyllä

Perustele tarvittaessa kantasi

-

6. Parantaako esitys vammaisen henkilön mahdollisuuksia saada yksilöllisen tarpeensa mukaisia palveluita vamman tai sairauden laadusta riippumatta?

Ei kantaa

Perustele tarvittaessa kantasi

-

7. Mitä haluaisit ehdottomasti säilyttää esityksessä ja miksi (asiakokonaisuus, pykälä, kohta perusteluissa tms.)? Mainitse avovastauksessa (lyhyesti) enintään kolme asiaa.

-

1.

Henkilökohtaisen avun tuottaminen 10 §

Pykälän 3 momentti on uusi tärkeä lisäys pykälään.

Momentin lisäämisellä lakiin halutaan varmistaa vammaisen henkilön välttämättömän avun saaminen silloinkin, kun avustaja esimerkiksi sairastuu ja jää pois töistä.

Silloin, kun sijaisjärjestelyistä on sovittu etukäteen ja ne on kirjattu asiakassuunnitelmaan ja päätökseen, kaikki osapuolet tietävät, kuinka akuutissakin tilanteessa tulee toimia. Henkilökohtaisen avun toteuttamistapaa valittaessa ja apua toteutettaessa olisi arvioitava sitä, kuinka henkilökohtainen apu järjestetään avustajan äkillisissä tai ennalta suunnitelluissa poissaoloissa. Sijaisjärjestelyjen suunnittelu ja toteutus olisi tehtävä sitä tarkemmin ja yksityiskohtaisemmin, mitä välttämättömämpää henkilökohtainen apu olisi vammaisen henkilön elämässä. Vammaisen henkilön olisi saatava tieto siitä, millaisia sijaisjärjestelyjä kiireellisissä tapauksissa on saatavilla

2.

Liikkumisen tuen laajuus 24 §

Selkeä parannus on lakiin esitetty muutos: euromäärään sekä kilometri- ja euromäärään perustuvia matkoja voi tehdä koko maan alueella.

3.

Esteettömän asumisen toteuttaminen 17 §

Esityksen mukaan voi hyvinvointialue tuottaa esteettömän asumisen tuen siten kuin hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 9 §:ssä säädetään tai myöntää vammaiselle henkilölle kohtuullisen korvauksen esteettömän asumisen toteuttamisesta.

Lakiin esitetään uutena asiana, että esteettömän asumisen tukea voidaan myöntää vuoroasumistilanteissa lapsen virallisen asuinpaikan lisäksi toisen vanhemman asuntoon. Uudistus on tarpeellinen ja kannatettava.

8. Mitä haluaisit ehdottomasti poistaa tai muuttaa esityksessä ja miksi (asiakokonaisuus, pykälä, kohta perusteluissa tms.)? Mainitse avovastauksessa (lyhyesti) enintään kolme asiaa.

-

1.

Lain soveltamisalaa koskevaan säännökseen ehdotetaan kirjoitettavan koko lakia koskeva niin sanottu ikääntymisrajaus. Lakia ei sovellettaisi henkilöön, jonka toimintakyvyn heikentyminen johtuu pääasiassa korkeaan ikään liittyvästä sairaudesta, vammasta tai rappeutumisesta.

Pykälän perustelussa (s. 164) tuodaan esille ongelma liittyen palvelujen maksullisuuteen/maksuttomuuteen ja myöntämisperusteisiin. Etenkin henkilökohtaista apua saaneiden iäkkäiden, yli 65-vuotiaiden henkilöiden määrä on kasvanut nopeasti. Vuodesta 2016 vuoteen 2020 kasvu oli 51,3 prosenttia. Tämä voi osittain johtua siitä, että joissain kunnissa henkilökohtaisen avun myöntämisellä on korvattu kotihoidon saatavuudessa ja voimavaroissa olleita puutteita.

Esityksen mukaan voi vammaispalveluiden kasvanut kysyntä iäkkäiden joukossa liittyä osittain myös vammaispalveluiden ja iäkkäiden yleisesti käyttämien sosiaalihuoltolain mukaisten palveluiden erilaisiin maksuperusteisiin. Vammaispalvelut ovat pääosin

maksuttomia, kun taas sosiaalihuoltolain mukaisesta kotihoidosta ja yhteisöllisestä asumisesta peritään tulosidonnainen maksu. Maksujen erot voivat lisätä vammaispalveluiden kysyntää sellaisissakin tilanteissa, joissa asiakkaan tarpeet liittyvät pääasiassa hoidon ja huolenpidon saamiseen ja niihin voitaisiin vastata nimenomaan iäkkäille henkilöille tarkoitetuilla palveluilla.

Tehyn näkemys on, että lakeja ja niiden tulkintoja yhteensovittamalla on varmistettava, että sekä vammaiset, että iäkkäät saavat tarvitsemansa palvelut. Esitetty rajausta ei voi johtaa siihen, että henkilö jää ilman tarvitsemiaan palveluita. Perusteluissa on otettu argumentiksi myös se, että ”niiden henkilöiden, joiden toimintakyky heikkenee ja siitä seuraava palvelutarve ilmenee vasta korkeassa iässä, taloudellinen tilanne on yleensä parempi kuin aikaisemmassa elämänvaiheessa vammautuneilla henkilöillä.” Tämä ei voi olla peruste ikääntymisrajoituksen säätämiselle.

Vaikutuksia arvioitaessa todetaan, että muutos lisää yhdenvertaisuutta ikääntyneiden henkilöiden kesken, mutta merkitsee ainakin osalle siirtävistä asiakkaista palveluiden heikentymistä ja asiakasmaksujen lisääntymistä.

Liikkumisen tuen järjestäminen sosiaalihuoltolain perusteella voi esimerkiksi vähentää myönnettävien matkojen määrää ja muuttaa aluetta, jolla matkoja voi tehdä. Tämä saattaa heikentää iäkkäiden henkilöiden mahdollisuuksia hoitaa itse asioitaan tai esimerkiksi tavata sukulaisiaan.

Esitysluonnoksessa ei ole määritelty tarkkaa ikärajaa ”korkealle iälle”, mutta samalla viitataan monessa kohtaa 65 vuoden ikärajaan. Tämä saatetaan tulkita ikärajaksi palvelujen saamiselle.

Vammaispalvelulain mukaiset palvelut on turvattava kaikenikäisille silloin, kun palvelujen tarve johtuu sairaudesta tai vammasta. Nykyisen lain puitteissa on ollut tulkinnanvaraa iäkkään henkilön toimintakyvyn heikentymisen syistä, kun ikäihminen sairastuu esimerkiksi neurologiseen sairauteen, sairausperäiseen selkäydinvammaan tai vammautuu tapaturmaisesti. Ikääntymisrajaus vaikuttaisi eniten esteettömään asumiseen ja liikkumisen tukeen sekä henkilökohtaiseen apuun. On tärkeää varmistaa, että iäkkäät vammaiset henkilöt saavat vammaispalveluita silloin, kun avun ja tuen sekä huolenpidon tarve johtuu sairaudesta tai vammasta.

2.

Pykälän 5 perusteluissa todetaan, että henkilöstön osaaminen ja asiantuntemus ja asiakkaan käyttämän kielen ja kommunikointikeinojen hallitseminen asiakkaiden yksilöllisiin tarpeisiin vastaamiseksi on tärkeää.

Perusteluissa todetaan myös, että palveluita olisi tarvittaessa oltava saatavilla riittävästi kaikkina vuorokauden aikoina riippumatta esimerkiksi henkilökunnan määrästä tai työvuoroista.

Tehyn on samaa mieltä siitä, että palveluita olisi tarvittaessa oltava saatavilla riittävästi kaikkina vuorokauden aikoina. Henkilökunnan määrä ja työvuorot on kuitenkin suunniteltava tarvetta vastaavaksi. Palveluita on mahdoton toteuttaa ”riippumatta henkilökunnan määrästä ja työvuoroista.”

3.

-

9. Ottaako esitys riittävästi huomioon vammaisten lasten tarpeet?

Ei kantaa

Perustele tarvittaessa kantasi

-

10. Voidaanko esityksen mukaisilla palveluilla vastata kattavasti hengityshalvauspotilaiden palvelutarpeisiin?

Ei kantaa

Perustele tarvittaessa kantasi

-

Soveltamisala

11. Onko lain soveltamisala tarkoituksenmukainen?

Kyllä

Perustele tarvittaessa kantasi

-

Palvelut

12. Ottavatko valmennusta, henkilökohtaista apua ja erityistä tukea koskevat säännökset kokonaisuutena arvioiden riittävästi huomioon eri tavoin vammaisten henkilöiden tarpeet?

Kyllä pääosin

Perustele tarvittaessa kantasi

Kuntoutusohjaus

Voimassa olevassa laissa vammaisuuden perusteella toteutettavista palveluista säädetään (8 §) kuntoutusohjauksesta: Vammaiselle henkilölle annetaan kuntoutusohjausta ja sopeutumisvalmennusta sekä muita tämän lain tarkoituksen toteuttamiseksi tarpeellisia palveluja. Näitä palveluja voidaan antaa myös vammaisen henkilön lähiomaiselle tai hänestä huolehtivalle taikka muutoin läheiselle henkilölle.

Ehdotetussa laissa (8 §) valmennusta koskevalla säännöksellä vastattaisiin niihin tarpeisiin, joihin on vastattu kehitysvammalain mukaista ohjausta, kuntoutusta ja toiminnallista valmennusta sekä vammaispalvelulain mukaista kuntoutusohjausta ja sopeutumisvalmennusta sekä muita lain tarkoituksen toteuttamiseksi tarpeellisia palveluja koskevilla säännöksillä.

Olemme kuitenkin huolissamme siitä, että vammaispalvelulainsäädännön uudistuksesta puuttuu kokonaan kuntoutusohjaus vammaisille henkilöille tarkoitettuna palveluna kuten laissa vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista 8 § on säädetty.

Kuntoutusohjauksen tavoitteena on tukea ja edistää asiakkaan toimintakykyä arjen toimintaympäristöissä sekä löytää keinoja tulla toimeen muuttuneessa elämäntilanteessa. Kuntoutusohjaus on asiakkaan kuntoutusprosessiin liittyvää tiedottamista, tukemista, koordinointia, ohjausta ja neuvontaa sekä verkostotyötä huomioiden asiakas ja hänen lähiyhteisönsä. Kuntoutusohjausprosessin käynnistää asiakkaan tarve kuntoutukseen liittyvästä ohjauksesta ja neuvonnasta.

Kuntoutusohjauksessa on keskiössä asiakkaan toimintakyky elämänkaaren eri vaiheissa ja tilanteissa. Toimintakyvyn kokonaisvaltainen arviointi perustuu kansainväliseen ICF-luokitukseen, jossa toimintakyky määräytyy asiakkaan terveydentilan sekä yksilö- ja ympäristötekijöiden vuorovaikutuksen tuloksena. Yksilöllisen arvioinnin perusteella selvitetään kuntoutuksen, palveluiden ja apuvälineiden tarvetta. Yhdessä asiakkaan kanssa suunnitellaan ja käynnistetään osallistuminen toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista tukevaan ja edistävään toimintaan.

Näkemyksemme on, että kuntoutusohjaus tulee säilyä vammaispalvelulainsäädännön uudistuksen jälkeenkin lakisääteisenä palveluna vammaisille henkilöille.

13. Onko valmennusta koskevien pykälien (7-8 §) sisältö tarkoituksenmukainen?

Kyllä pääosin

Perustele tarvittaessa kantasi

kts kohta 12

Valmennusta antaville henkilöille ei asetettaisi yleisiä pätevyysvaatimuksia. Palvelua toteuttavilla henkilöllä olisi kuitenkin oltava kulloisenkin vammaisen henkilön valmennuksen tavoitteiden, sisällön ja toteutustavan edellyttämä osaaminen. Tarvittaessa valmennus olisi suunniteltava ja toteutettava yhteistyössä sosiaali- ja terveydenhuollon, erityisesti kuntoutuksen, sekä opetuksen ammattilaisten kanssa.

Tehyn näkemys on, että valmennuksen tuottajien on huolehdittava siitä, että valmennusta tuottaa määrältään riittävä ja tarvittavan koulutuksen omaava henkilöstö.

14. Esityksessä ns. kuntouttavan varhaiskasvatuksen järjestäminen vammaispalvelulain mukaisena valmennuksena edellyttää palvelun maksuttomuudesta säätämistä varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaissa ja kuntien menettämän asiakasmaksutulon korvaamista kunnille vuosittain osana tähän esitykseen käytettävissä olevaa valtionosuutta.

Onko varhaiskasvatuksen järjestäminen vammaispalveluna tarkoituksenmukaista?

Kyllä

Perustele tarvittaessa kantasi

-

15. Onko henkilökohtaista apua koskevien pykälien (9-11 §) sisältö tarkoituksenmukainen?

Kyllä pääosin

Perustele tarvittaessa kantasi

Henkilökohtaiset avustajat työskentelevät erityisen haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden kanssa. Avustajien koulutustausta on hyvin vaihteleva ja vain osa on sosiaali- ja terveydenhuollon

ammattihenkilöitä. Yksi henkilökohtaisen avun tuottamistapa olisi tässä ehdotuksessa säädetty työnantajamalli.

Pykälän 3 momentti on uusi tärkeä lisäys pykälään.

Momentin lisäämisellä lakiin halutaan varmistaa vammaisen henkilön välttämättömän avun saaminen silloinkin, kun avustaja esimerkiksi sairastuu ja jää pois töistä.

Silloin, kun sijaisjärjestelyistä on sovittu etukäteen ja ne on kirjattu asiakassuunnitelmaan ja päätökseen, kaikki osapuolet tietävät, kuinka akuutissakin tilanteessa tulee toimia. Henkilökohtaisen avun toteuttamistapaa valittaessa ja apua toteutettaessa olisi arvioitava sitä, kuinka henkilökohtainen apu järjestetään avustajan äkillisissä tai ennalta suunnitelluissa poissaoloissa. Sijaisjärjestelyjen suunnittelu ja toteutus olisi tehtävä sitä tarkemmin ja yksityiskohtaisemmin, mitä välttämättömämpää henkilökohtainen apu olisi vammaisen henkilön elämässä. Vammaisen henkilön olisi saatava tieto siitä, millaisia sijaisjärjestelyjä kiireellisissä tapauksissa on saatavilla

Tehyn näkemys on, että valvontaa tulee kehittää asiakasturvallisuuden takaamiseksi siten, että työnantajamallilla toteutettava henkilökohtainen apu tulee valvonnan piiriin.

Hengityshalvauspotilaiden työntekijäringin koulutustasoa ei tule madaltaa ja nykyinen henkilöstö rakenne tulee säilyttää. Laadukkaan hoidon ja potilasturvallisuuden takaa ammattitaitoinen koulutettu henkilökunta.

16. Onko erityistä tukea koskevien pykälien (12-13 §) sisältö tarkoituksenmukainen?

Kyllä pääosin

Perustele tarvittaessa kantasi

Säännös erityisestä tuesta on kannatettava. Saamisedellytykset ovat kuitenkin erittäin korkeat. On tärkeää, että kaikilla on mahdollisuus saada tarvitsemansa palveluja, jotka tukevat vammaisen henkilön vuorovaikutusta, osallisuutta ja omia valintoja sekä antaa moniammatillista tukea vaativissa tilanteissa.

17. Onko erityisestä osallisuuden tuesta tarpeellista säätää palveluna (12 § 2 mom. 1 kohta)?

Kyllä

Perustele tarvittaessa kantasi

Saamisedellytykset ovat kuitenkin erittäin korkeat. On tärkeää, että kaikilla on mahdollisuus saada tarvitsemansa palveluja, jotka tukevat vammaisen henkilön vuorovaikutusta, osallisuutta ja omia valintoja sekä antaa moniammatillista tukea vaativissa tilanteissa.

18. Onko tuetusta päätöksenteosta tarpeellista säätää palveluna (12 § 2 mom. 2 kohta)?

Kyllä

Perustele tarvittaessa kantasi

Saamisedellytykset ovat kuitenkin erittäin korkeat. On tärkeää, että kaikilla on mahdollisuus saada tarvitsemansa palveluja, jotka tukevat vammaisen henkilön vuorovaikutusta, osallisuutta ja omia valintoja sekä antaa moniammatillista tukea vaativissa tilanteissa.

19. Onko vaativasta moniammatillisesta tuesta tarpeellista säätää palveluna (12 § 2 mom. 3 kohta)?

Kyllä

Perustele tarvittaessa kantasi

Saamisedellytykset ovat kuitenkin erittäin korkeat. On tärkeää, että kaikilla on mahdollisuus saada tarvitsemansa palveluja, jotka tukevat vammaisen henkilön vuorovaikutusta, osallisuutta ja omia valintoja sekä antaa moniammatillista tukea vaativissa tilanteissa.

20. Onko asumisen tuen pykäläkokonaisuus (14-17 §) tarpeenmukainen?

Kyllä

Perustele tarvittaessa kantasi

Lakiin esitetään uutena asiana, että esteettömän asumisen tukea voidaan myöntää vuoroasumistilanteissa lapsen virallisen asuinpaikan lisäksi toisen vanhemman asuntoon. Uudistus on tarpeellinen ja kannatettava.

21. Onko säännös vammaisten lapsen asumisesta kodin ulkopuolella tarkoituksenmukainen?

Kyllä

Perustele tarvittaessa kantasi

Pykälä on kannatettava ja lapsen edun mukainen. Vammaispalvelulain mukainen kodin ulkopuolella asuminen on syytä erottaa lastensuojelulain mukaisesta sijoituksesta ja huostaanotosta silloin kuin lastensuojelun tarvetta ei ole.

22. Onko lyhytaikaista huolenpitoa koskeva pykälä (18 §) sisällöltään tarkoituksenmukainen?

Kyllä

Perustele tarvittaessa kantasi

-

23. Onko päivätoiminnasta (19 §) tarkoituksenmukaista säätää vammaispalvelulaissa?

Kyllä

Perustele tarvittaessa kantasi

-

24. Onko tarkoituksenmukaista, että työtoiminnasta ja työllistymistä tukevasta toiminnasta ei säädetä vammaispalveluissa, jos niistä säädetään sosiaalihuolto- tai muussa laissa?

Ei kantaa

Perustele tarvittaessa kantasi

-

25. Onko liikkumisen tuen toteuttamistapoja tarpeellista monipuolistaa 22 §:ssä ehdotetulla tavalla?

Kyllä

Perustele tarvittaessa kantasi

Monipuoliset toteutustavat ovat kannatettavia

26. Mikä on näkemyksenne liikkumisen tuen määrää (23 §) ja laajuutta (24 §) koskevista säännöksistä?

Selkeä parannus on lakiin esitetty muutos: euromäärään sekä kilometri- ja euromäärään perustuvia matkoja voi tehdä koko maan alueella.

27. Onko taloudellista tukea koskeva pykälä (25 §) tarkoituksenmukainen?

Ei kantaa

Perustele tarvittaessa kantasi

Määräraha sidonnaisena tukena jää päätös hyvinvointialueiden päätettäväksi ja voi asettaa vammaiset eriarvoiseen asuinpaikasta johtuen.

28. Vammaispalvelulaki käsitellään eduskunnassa syksyllä 2022. Tavoitteena on lain voimaantulo 1.1.2023. Siirtymäsäännöksillä on tarkoitus antaa hyvinvointialueille aikaa lain toimeenpanoon. Alkuvaiheessa päätösten muuttaminen uuden lain mukaisiksi vaatii paljon taloudellisia- ja henkilöstövoimavaroja. Tämän vuoksi uudet erityistä osallisuuden tukea ja tuettua päätöksentekoa koskevat säännökset tulevat voimaan vasta 1.1.2025.

Helpottavatko voimaantulo- ja siirtymäsäännökset (33 ja 34 §) lain toimeenpanoa?

Ei kantaa

Perustele tarvittaessa kantasi

-

Kehitysvammalaki

29. Vastaavatko kehitysvammalain (muutettuna) voimaan jäävät itsemääräämisoikeuden vahvistamista ja perusoikeuksien rajoittamista koskevat säännökset riittävästi väliaikaiseen sääntelyn tarpeeseen?

Kyllä

Perustele tarvittaessa kantasi

Pykälien jättäminen kehitysvammalakiin on perusteltua niin kauan kunnes itsemääräämisoikeutta ja perusoikeuksien rajoittamista koskevat säädökset valmistuvat ja tulevat voimaan.

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista

30. Ovatko sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annettuun lakiin ehdotetut muutokset tarkoituksenmukaisia?

Ei kantaa

Perustele tarvittaessa kantasi

-

31. Onko ehdotus vammaisen lapsen kodin ulkopuolisesta asumisesta perittävästä maksusta mielestäsi onnistunut?

-

Mikäli vastasit Ei, miten säätäisit maksun perusteista?

-

Esityksen vaikutukset

32. Antavatko esityksen arvioidut ihmisvaikutukset (vammaiset lapset ja aikuiset, iäkkäät henkilöt) oikean kuvan uudistuksen vaikutuksista?

Ei kantaa

Perustele tarvittaessa kantasi

-

33. Onko arvio esityksen kustannus- ja henkilövaikutuksista mielestänne realistinen?

Ei kantaa

Perustele tarvittaessa kantasi

Työllisyysvaikutuksissa on arvioitu henkilöstön lisäystarpeeksi 600-700 henkilötyövuoden verran; 80 sosiaalityöntekijää, n 200 sosiaalihuollon ammattihenkilöä tai soveltuvan ammattitutkinnon suorittaneita henkilöitä ja n 300-400 työntekijää, joilta ei edellytetä tiettyä tutkintoa. Sosiaalityöntekijöiden ja lähihoitajien saatavuustilanne on tällä hetkellä haastava. Palveluprosessin hallinnollisen työn toteuttajiksi on taulukossa sivulla 106 mainittu sosiaaliohjaajat. Rinnalle tulee myös nostaa kuntoutuksen ohjaaja AMK. Alan vetovoimasta ja ammattilaisten saatavuudesta on huolehdittava, jotta lakia voidaan implementoida tarkoituksenmukaisesti.

34. Muut vapaamuotoiset huomiot esityksestä.

Pykälän 5 perusteluissa todetaan, että henkilöstön osaaminen ja asiantuntemus ja asiakkaan käyttämän kielen ja kommunikointikeinojen hallitseminen asiakkaiden yksilöllisiin tarpeisiin vastaamiseksi on tärkeää.

Perusteluissa todetaan myös, että palveluita olisi tarvittaessa oltava saatavilla riittävästi kaikkina vuorokauden aikoina riippumatta esimerkiksi henkilökunnan määrästä tai työvuoroista.

Tehyn on samaa mieltä siitä, että palveluita olisi tarvittaessa oltava saatavilla riittävästi kaikkina vuorokauden aikoina. Henkilökunnan määrä ja työvuorot on kuitenkin suunniteltava tarvetta vastaavaksi. Palveluita on mahdoton toteuttaa ”riippumatta henkilökunnan määrästä ja työvuoroista.”

Tehyn pitää tärkeänä, että laki on niin selkeä, että sen toimeenpano ja soveltaminen ei aiheuta tulkinnanvaraisia tilanteita ja että vammaisten ihmisten yhdenvertaisuus toteutuu aidosti koko maassa.

Siitonen Eva
Tehy ry